

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Background and Rationale)

ในปัจจุบันการพัฒนาของประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง และการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากแนวความคิดการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ปรับเปลี่ยนระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จากการรับนิสิต/นักศึกษาซึ่งพิจารณาใช้ผลการสอบวัดความรู้เป็นหลัก ซึ่งเริ่มใช้เมื่อปีการศึกษา 2542 เป็นระบบกลางการรับนิสิต/นักศึกษา (Central University Admission System: CUAS) โดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการสอบวัดความรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2548 จะต้องใช้ระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ระบบ Admissions เป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2549 (1)ซึ่งการสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่น ถือเป็นวัยวิกฤตของชีวิต เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม (2,3) เป็นช่วงวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อในการเรียนรู้ระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ เรียนรู้สังคมรอบข้างเพื่อแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) ของตนเอง (4,5,6,7) Erickson (อ้างถึงใน อลิสา วัชรสินธุ) กล่าวถึงระยะวิกฤต (Critical Period) ว่าหมายถึงเวลาของการเปลี่ยนแปลงและการแก้ปัญหาความขัดแย้งและความกดดัน ซึ่งมีลักษณะต่างกันในแต่ละช่วงพัฒนาการ ในระยะวัยรุ่นจะเกิดวิกฤตการณ์ค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง (Identity Crisis) ซึ่งถ้าไม่ประสบความสำเร็จอาจนำไปสู่ความสับสนในการค้นหาเอกลักษณ์ของตน(Identity Confusion) (8) การเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้จากระดับมัธยมศึกษาไปสู่รั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคตเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการค้นหาเอกลักษณ์ทางด้านอาชีพของวัยรุ่น

จากข้อมูลการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปีการศึกษา 2547 ซึ่งเป็นระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยระบบใหม่ เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 มีจำนวนผู้สมัคร 112,852 คน มีผู้ผ่านการคัดเลือก 69,029 คนและมีผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน52,636 คน (9) และในปีการศึกษา 2548 มีจำนวนผู้สมัคร 109,637 คน ผ่านการคัดเลือก

73,127 คน และมีสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 58,446 คน (10) การเปลี่ยนแปลงตามระยะของการพัฒนาตามวัยและการเปลี่ยนแปลงของระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยระบบ Admissions รวมทั้งข้อจำกัดของนักศึกษาที่แต่ละมหาวิทยาลัยสามารถรับรองได้โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่รับได้เพียงส่วนน้อย ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการแข่งขันสูงในการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนักเรียนทำให้เกิดความเครียดได้

จากข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคลเขตการศึกษา 8 เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ปีการศึกษา 2543 โดยวิไลลักษณ์ บุญเคลือบและคณะ (11) ในปี พ.ศ.2544 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เห็นว่าการสอบคัดเลือกระบบใหม่เป็นปัญหามากที่สุดในเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ รองลงมาเป็นเรื่องสุขภาพกายและสุขภาพจิต ในปีต่อมาสุชาดา บวรกิตติวงศ์ (12) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ในปี พ.ศ.2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาสภาพปัญหา ผลกระทบและความพึงพอใจจากการใช้ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันและเพื่อเสนอรูปแบบการสอบที่เหมาะสมในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผลกระทบที่มีต่อนักเรียนโดยตรง คือสุขภาพทรุดโทรม เวลาพักผ่อน ออกกำลังกาย ทำงานอดิเรก และการทำกิจกรรมในโรงเรียนน้อยลง และในปี 2005 มีการศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิต พยาธิสภาพด้านจิตใจ และพฤติกรรมฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในประเทศจีน โดย Liu & Tein (13) พบว่า ความเครียดจากการเรียนและความขัดแย้งในครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญของความเครียดในวัยรุ่น ที่มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

จากข้อมูลการศึกษาของกรมสุขภาพจิตในด้านสถานการณ์ด้านสุขภาพจิต ปี พ.ศ. 2547 พบจำนวนและอัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตของประเทศไทยต่อประชากร 100,000 คน ในเขตกรุงเทพมหานครมีปัญหาสุขภาพจิตจำนวน 112,860 คน อัตรา 2,003.15 ต่อประชากร 100,000 คน ทั่วประเทศจำนวน 1,385,859 คน อัตรา 2,236.21 คน ต่อประชากร 100,000 คน ทั่วประเทศ (14)

เนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตที่มีความหมายและมีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านสุขภาพจิตและจิตเวช เนื่องจากมีปัจจัยมากมายที่ทำให้เกิดอารมณ์ปั่นป่วน คับข้องใจ เครียด วิตกกังวล (3) การดูแลสนับสนุนให้วัยรุ่นก้าวผ่านระยะพัฒนาการตามวัยได้อย่างสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อวัยผู้ใหญ่ในอนาคตซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ รวมทั้งข้อมูลการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพจิตและด้านอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ

ทำการศึกษาระดับความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา, โรงเรียนสังกัดเอกชน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครซึ่งปีการศึกษา 2549 เป็นปีแรกที่มีการใช้ระบบการรับสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admissions)

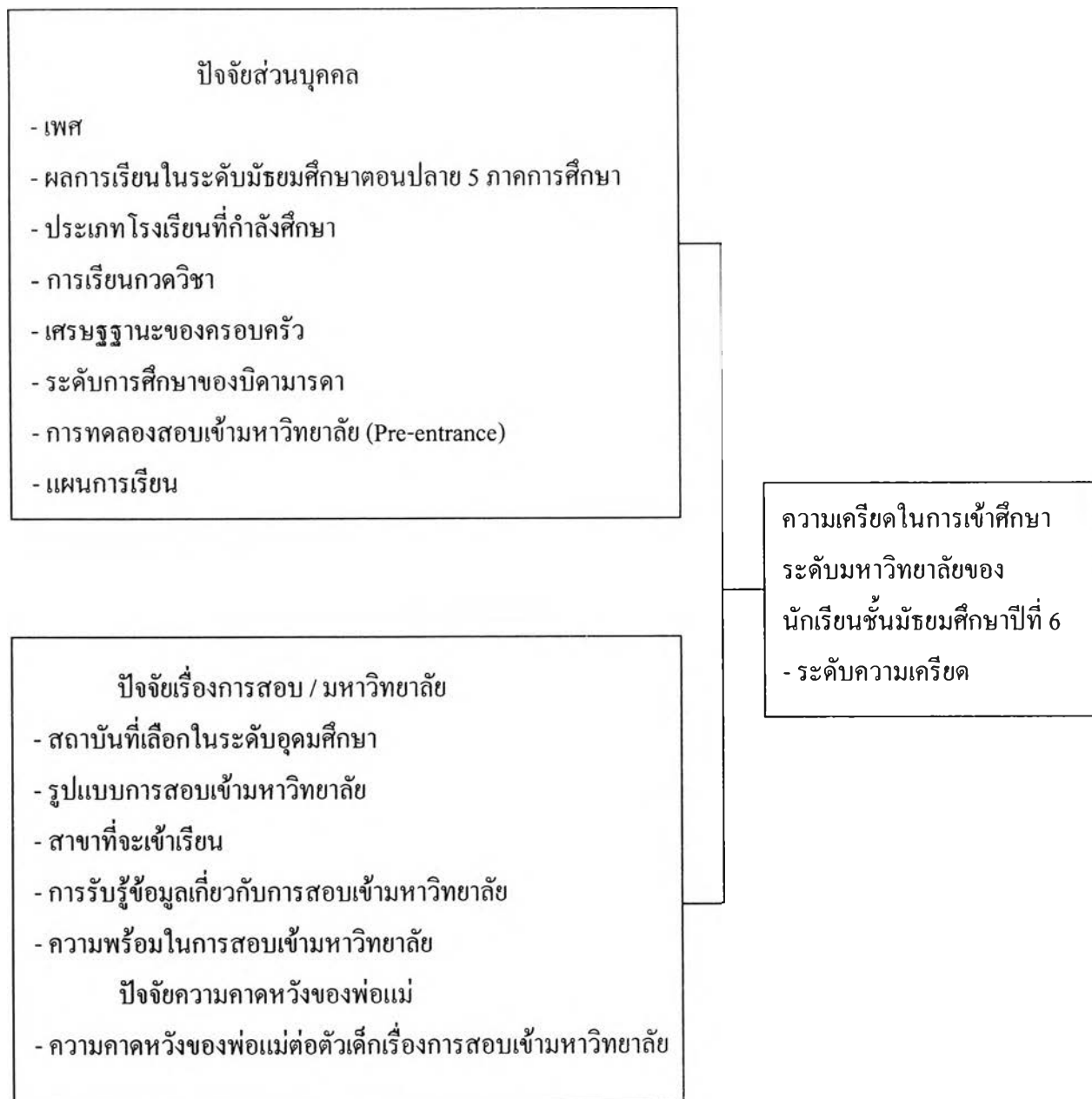
วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

คำถามของการวิจัย (Research Question)

1. ระดับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัย (Limitations)

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เวลาที่เก็บข้อมูลอาจมีอิทธิพลต่อระดับความเครียดซึ่งไม่สามารถควบคุมได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย (Operational Definition)

ความเครียดในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย หมายถึง อาการและความรู้สึก ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัย ทำให้มีปฏิกิริยาตอบสนองแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และพฤติกรรม โดยวัดจากแบบวัดความเครียด Health Opinion Survey

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย (Expected Benefits & Application)

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความเครียดและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ผลการวิจัยอาจนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนในการจัดการกับความเครียดในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ , โรงเรียน, อาจารย์แนะแนว กรมสุขภาพจิต ในการร่วมกันหาแนวทางส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
4. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป